

รายงานดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม

Thai Industries Sentiment Index (TISI)

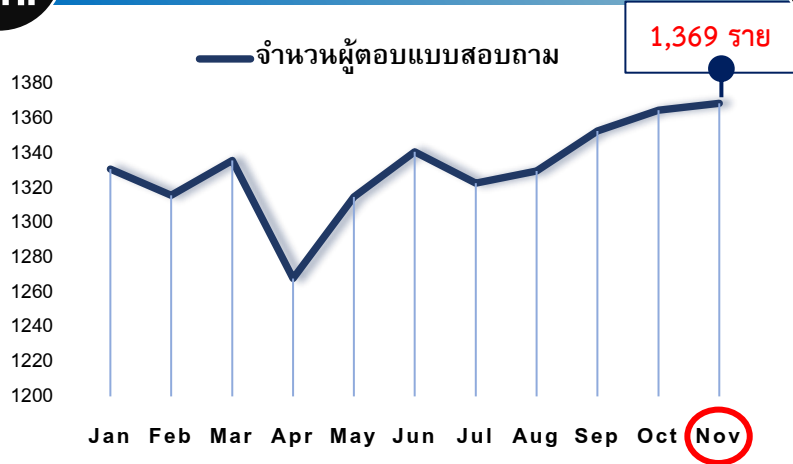
NOVEMBER 2024

ประจำเดือน พฤศจิกายน 2567

18 ธันวาคม 2567

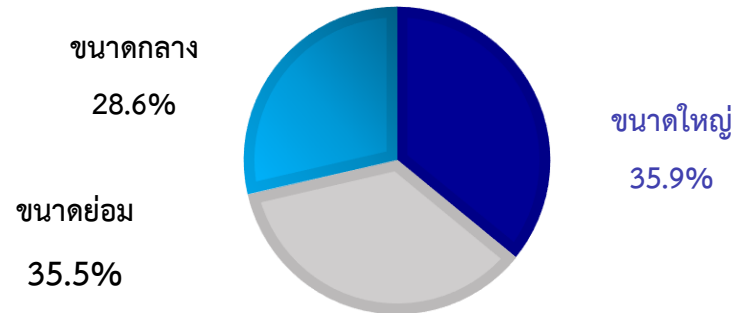

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ปี 2567

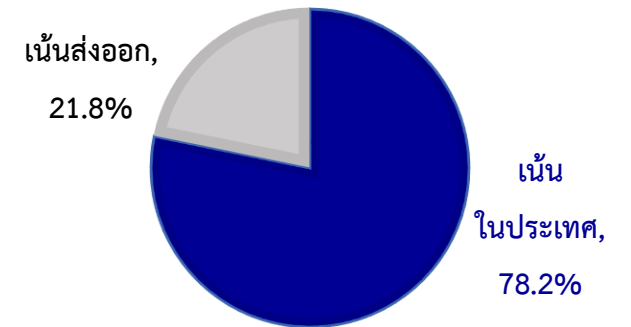
จำแนกตามขนาดอุตสาหกรรม

เดือน พ.ย.67 สัดส่วนของอุตสาหกรรมแต่ละขนาดใกล้เคียงกัน
ขนาดใหญ่ ตอบกลับมากที่สุด

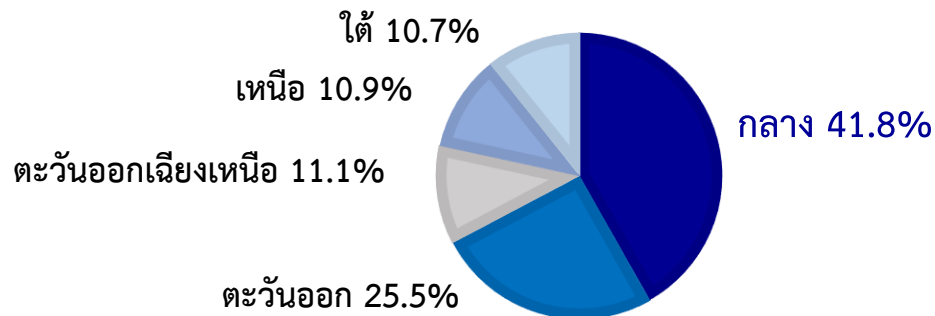
จำแนกตามตลาด

ส่วนใหญ่เน้นลูกค้าในประเทศ

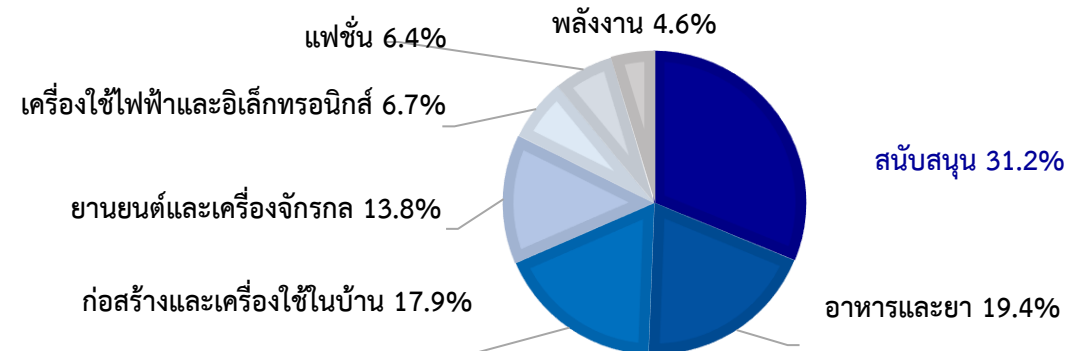
จำแนกตามภูมิภาค

ส่วนใหญ่ 41.8% อยู่ในภาคกลาง ตามด้วยภาคตะวันออก 25.5%

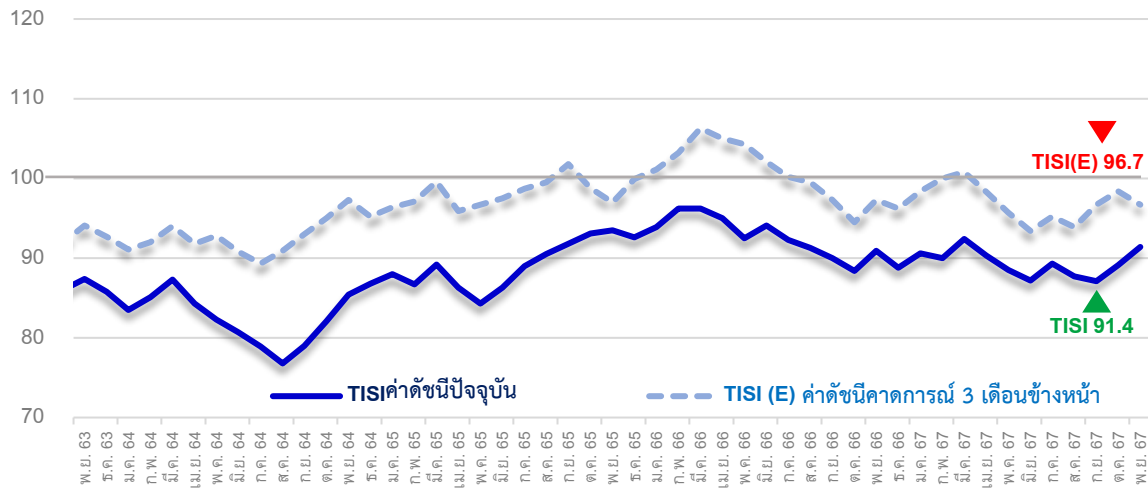

จำแนกตามรายอุตสาหกรรม

ส่วนใหญ่ 31.2% จากกลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน
ตามด้วยอาหารและยา, ก่อสร้างและเครื่องใช้ในบ้าน

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม ประจำเดือน พฤศจิกายน 2567 ปรับตัวเพิ่มขึ้น สูงสุดในรอบ 8 เดือน

+ ปัจจัยด้านบวก

- + ผู้ประกอบการเร่งผลิตสินค้า ตามคำสั่งซื้อในประเทศและต่างประเทศ ที่เพิ่มขึ้น เพื่อจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และก่อนวันหยุดต่อเนื่องในช่วงเดือนธันวาคม
- + ภาคการส่งออก ขยายตัวเร่งขึ้น 14.6%(YOY) เนื่องจากอุปสงค์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบที่ขยายตัวสูง ขณะที่ประเทศคู่ค้าเร่งซื้อสินค้าประเภทเครื่องจักรและวัตถุดิบล่วงหน้าเพื่อรองรับการผลิต และเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ในระยะต่อไป
- + การอ่อนค่าของเงินบาท ส่งผลดีต่อภาคการส่งออก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าในตลาดโลกเพิ่มขึ้น
- + ภาคการท่องเที่ยวขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. -24 พ.ย.2567 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเที่ยวไทย จำนวน 31,313,787 คน ขยายตัว 28% (YOY) สร้างรายได้ 1,466,408 ล้านบาท รวมทั้งเริ่มเข้าสู่ช่วง High Season ทำให้ภาครัฐและเอกชนจัดงานโปรโมตการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค
- + การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มขึ้น ในช่วง 9 เดือนแรก ปี 2567 (ม.ค.-ก.ย.) มีโครงการต่างชาติยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 1,449 โครงการ เพิ่มขึ้น 64% (YOY) มีมูลค่าการลงทุน 546,617 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 38% (YOY) โดยเฉพาะอุตสาหกรรม Digital มีมูลค่าการลงทุน 90,262 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึง 13,176% (YOY)
- + งบประมาณภาครัฐ ปี 2568 เริ่มมีการเบิกจ่ายแล้ว ทำให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น NEW

- ปัจจัยด้านลบ

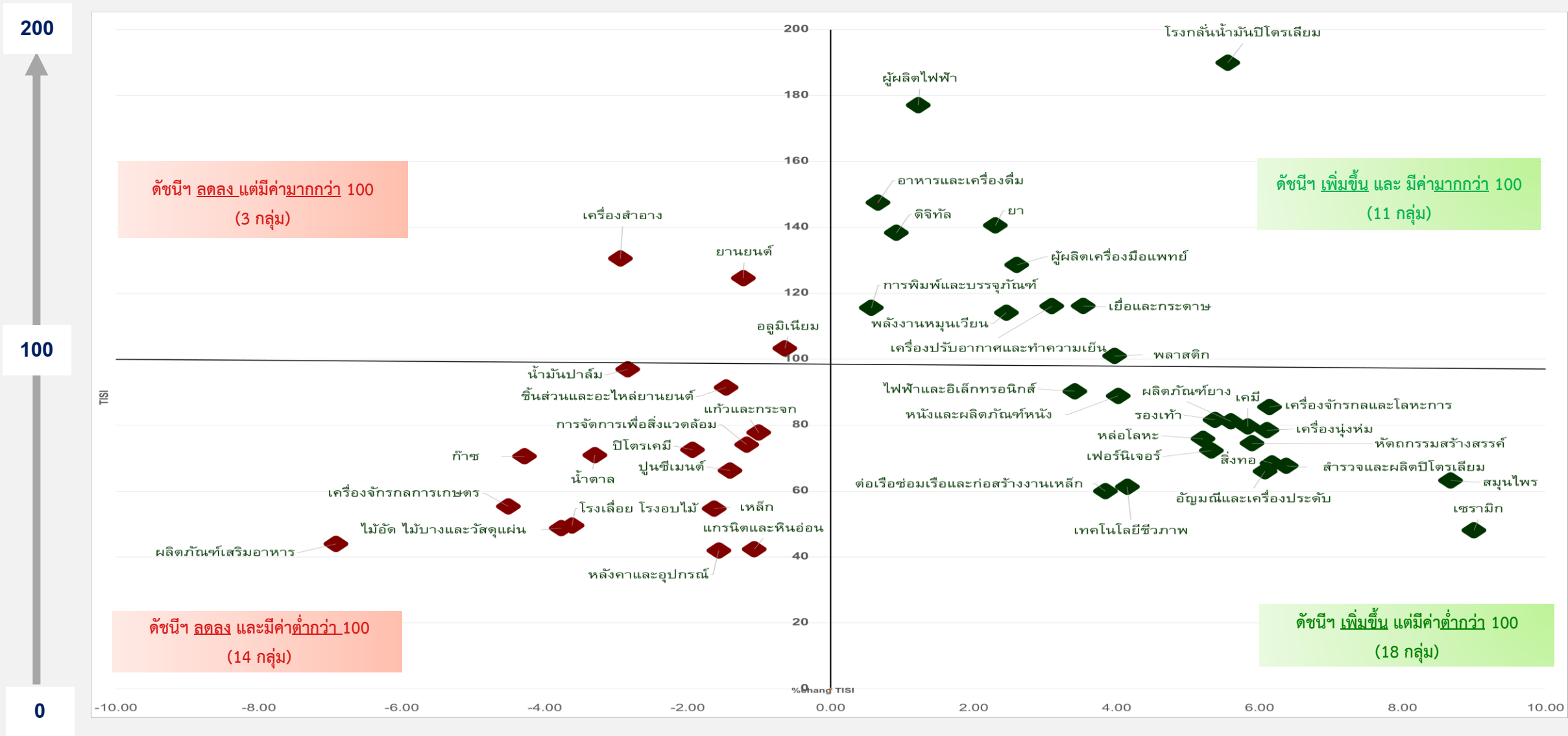
- สถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ กระทบต่อภาคการผลิตและเศรษฐกิจในพื้นที่ คาดการณ์มูลค่าความเสียหายอยู่ที่ 1.4 พันล้านบาท NEW
- ปัญหาหนี้เสีย (NPL) ที่เพิ่มขึ้นในไตรมาส 3/2567 อยู่ที่ 1.2 ล้านล้านบาท ขยายตัว 14.1% (YoY) กดดันกำลังซื้อของผู้บริโภค
- ยอดขายรถยนต์ในประเทศ เดือนต.ค. 2567 อยู่ที่ 37,691 คัน หดตัว 36.08% (YOY) ต่ำสุดในรอบ 54 เดือน เนื่องจากสถาบันการเงินเข้มงวดการอนุมัติสินเชื่อมากขึ้น และรถยนต์ไฟฟ้า (อีวี) ที่เข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดในประเทศ
- ยอดอนุมัติสินเชื่อ SMEs ในไตรมาส 3/2567 อยู่ที่ 6.47 แสนล้านบาท หดตัว 4.6%(YoY) แสดงให้เห็นว่า SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้น้อยลงจากช่วงก่อนหน้า
- สินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เข้ามาแข่งขันในไทยมากขึ้น กดดันยอดขายสินค้าผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค พลาสติก เคมีภัณฑ์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

➡ คาดการณ์ 3 เดือน ข้างหน้า

- ความเสี่ยงเกี่ยวกับนโยบายการค้าของสหรัฐฯ อาจส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออก และทำให้สินค้าเงินทะเลักเข้าสู่ประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียนเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในประเทศโดยเฉพาะ SMEs
- นโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ 400 บาท ต่อวัน
- ความไม่แน่นอนของปัญหา Geopolitics ในพื้นที่ต่างๆ อาจส่งผลให้ราคาพลังงานในตลาดโลกผันผวนและกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าโลก
- + มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ อาทิ โครงการแจกเงิน 10,000 บาทเฟส 2 มาตรการเงินช่วยเหลือเกษตรกร มาตรการแก้หนี้ มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วง High Season
- + มาตรการตรึงราคาพลังงานของภาครัฐ ทั้งราคาน้ำมันดีเซลไม่เกิน 33 บาทต่อลิตร ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 31 มี.ค. 2568 รวมถึงปรับลดค่าไฟฟ้า 4.15 บาท/หน่วย งดเดือน ม.ค. - เม.ย.2568

ปี	2566		2567										
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.
เดือน													
ปัจจุบัน	90.9	88.8	90.6	90.0	92.4	90.3	88.5	87.2	89.3	87.7	87.1	89.1	91.4
คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า	97.3	96.2	98.4	100.0	100.8	98.3	95.7	93.4	95.2	93.9	96.7	98.4	96.7
องค์ประกอบหลักของดัชนี	TISI					TISI (E)							
		ต.ค.67	พ.ย.67	เปลี่ยนแปลง		ต.ค.67	พ.ย.67	เปลี่ยนแปลง					
1. ยอดคำสั่งซื้อโดยรวม		93.4	97.2	+3.8	↑	108.8	105.6	-3.2	↓				
2. ยอดขายโดยรวม		88.1	91.7	+3.6	↑	104.3	101.2	-3.1	↓				
3. ปริมาณการผลิต		93.2	97.4	+4.2	↑	104.8	104.1	-0.7	↓				
4. ต้นทุนประกอบการ (ผกผัน)		72.1	74.5	+2.4	↑	74.1	75.4	+1.3	↑				
5. ผลประกอบการ		87.0	89.3	+2.3	↑	100.2	97.4	-2.8	↓				
ดัชนีโดยรวม		89.1	91.4	+2.3	↑	98.4	96.7	-1.7	↓				

กราฟแสดงการกระจายตัวของดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม 46 กลุ่ม

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

200

อุตสาหกรรมที่มีค่าดัชนีฯ เพิ่มขึ้น และ มีค่า มากกว่า 100

11 อุตสาหกรรม (พ.ย.67), 8 อุตสาหกรรม (ต.ค.67)

- เครื่องปรับอากาศ และเครื่องทำความเย็น
- อาหารและเครื่องดื่ม
- ยา
- โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
- ผู้ผลิตไฟฟ้า
- พลังงานหมุนเวียน
- พลาสติก
- ยื่อและกระดาษ
- การพิมพ์และบรรจุภัณฑ์
- ดิจิทัล

• ผู้ผลิตเครื่องมือแพทย์

100

อุตสาหกรรมที่มีค่าดัชนีฯ เพิ่มขึ้น แต่ มีค่า ต่ำกว่า 100

18 อุตสาหกรรม (พ.ย.67), 16 อุตสาหกรรม (ต.ค.67)

- สิ่งทอ
- เครื่องนุ่งห่ม
- หนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสือ
- รองเท้า
- อัญมณีและเครื่องประดับ
- เซรามิก
- เพอร์นิเจอร์
- เครื่องจักรกลและโลหะการ
- เครื่องจักรกลการเกษตร
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- สมุนไพร
- เคมี
- ผลิตภัณฑ์ยาง
- หัตถกรรมสร้างสรรค์
- เทคโนโลยีชีวภาพ
- ต่อเรือซ่อมเรือ และก่อสร้างงานเหล็ก
- หล่อโลหะ
- สำรองและผลิตปิโตรเลียม

0

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

200

อุตสาหกรรมที่มีค่าดัชนี ๑ ลดลง แต่ มีค่า มากกว่า 100

3 อุตสาหกรรม (พ.ย.67), 6 อุตสาหกรรม (ต.ค.67)

- ยานยนต์
- อลูมิเนียม
- เครื่องสำอาง

100

อุตสาหกรรมที่มีค่าดัชนี ๑ ลดลง และ มีค่าต่ำกว่า 100

14 อุตสาหกรรม (พ.ย.67), 16 อุตสาหกรรม (ต.ค.67)

- เหล็ก
- ปูนซีเมนต์
- หลักราคาและอุปกรณ์
- แกรนิตและหินอ่อน
- แก้วและกระจก
- โรงเลื่อยและโรงอบไม้
- ไม้อัด ไม้บางและวัสดุแผ่น
- ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์
- น้ำตาล
- **ปิโตรเคมี**
- การจัดการเพื่อสิ่งแวดล้อม
- **น้ำมันปาล์ม**
- ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร
- **ก๊าซ**

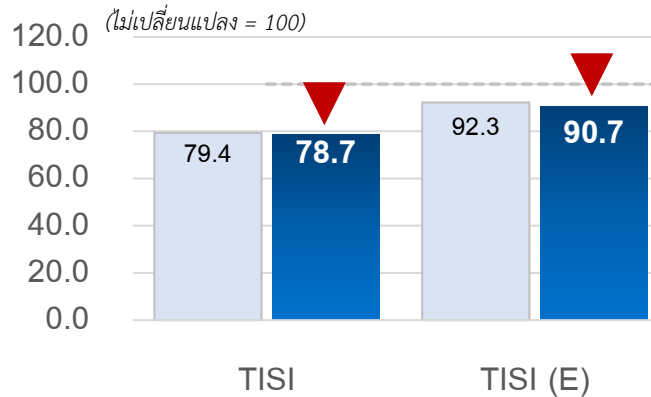
0

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามขนาดอุตสาหกรรม

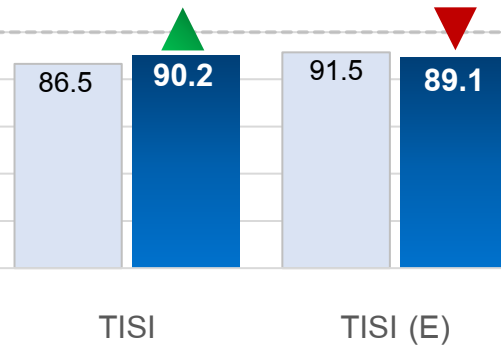

- ดัชนีฯ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ปรับตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่ ขนาดย่อม ปรับตัวลดลง
- คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า ขนาดย่อม ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ปรับตัวลดลง

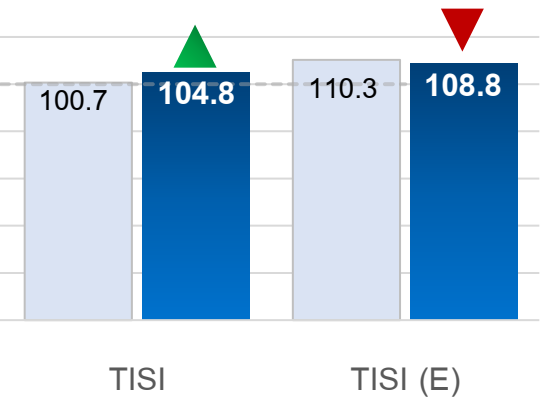
ขนาดย่อม (รายได้ไม่เกิน 100 ล้านบาท)

ขนาดกลาง (รายได้ระหว่าง 100 – 500 ล้านบาท)

ขนาดใหญ่ (รายได้มากกว่า 500 ล้านบาท)

อุตสาหกรรมขนาดย่อม

- ⊖ ปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อการค้าปลีก
- ⊖ สินค้าราคาถูกและไม่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศ เข้ามาท่วมตลาดในไทยมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อยอดขายสินค้าของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SMEs ทำให้แข่งขันได้ยาก
- ⊖ ผู้ประกอบการ SMEs ยังประสบปัญหาสภาพคล่อง ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจและมีปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อ

อุตสาหกรรมขนาดกลาง

- + คำสั่งซื้อในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และก่อนวันหยุดต่อเนื่องในช่วงเดือนธันวาคม
- + ภาคการท่องเที่ยวขยายตัวต่อเนื่อง ส่งผลดีต่อการใช้จ่ายและการบริโภคสินค้าอุตสาหกรรม
- + งบประมาณภาครัฐ ปี 2568 เริ่มมีการเบิกจ่ายแล้ว ทำให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น

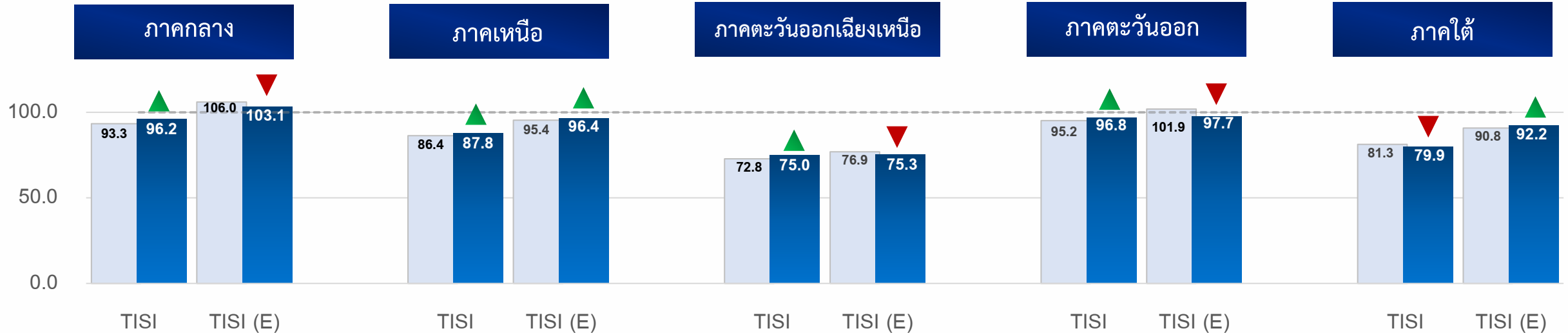
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

- + อุปสงค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ขยายตัวต่อเนื่องโดยเฉพาะภาคการส่งออกที่ขยายตัว 14.6% (YoY) ในสินค้าประเภทเครื่องจักรกลและโลหะการ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เครื่องปรับอากาศและทำความเย็นพลาสติก เป็นต้น
- + การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มขึ้น ในช่วง 9 เดือนแรก ปี 2567 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการลงทุน 546,617 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 38% (YOY) โดยเฉพาะอุตสาหกรรม Digital มีมูลค่าการลงทุน 90,262 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึง 13,176% (YOY)

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามภูมิภาค

- ดัชนีฯ ภูมิภาคส่วนใหญ่ ปรับเพิ่มขึ้น ยกเว้น ภาคใต้ ปรับลดลง
- คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า ภูมิภาคส่วนใหญ่ ปรับลดลง ยกเว้น ภาคเหนือ และภาคใต้

- + ภาคกลาง เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการเร่งผลิตสินค้า ตามคำสั่งซื้อในประเทศและต่างประเทศ ที่เพิ่มขึ้นเพื่อจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และก่อนวันหยุดต่อเนื่องในช่วงเดือนธันวาคม ขณะที่ภาคการส่งออกและการท่องเที่ยวขยายตัวต่อเนื่อง
- + ภาคเหนือ เพิ่มขึ้น สถานการณ์อุทกภัยในภาคเหนือคลี่คลายลง ขณะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการท่องเที่ยวเริ่มฟื้นตัว/ สินค้าอุตสาหกรรมสำคัญมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น อาทิ สิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ หัตถกรรมสร้างสรรค์ เซรามิก เป็นต้น
- + ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพิ่มขึ้น มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ และกิจกรรมโปรโมชั่นการท่องเที่ยวในช่วงวันลอยกระทง ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ / สินค้า อุตสาหกรรมที่มีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น อาทิ ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องนึ่งห่ม เป็นต้น
- + ภาคตะวันออก เพิ่มขึ้น การส่งออกในเดือนตุลาคม 2567 ขยายตัวในระดับสูงถึง 14.6% (YOY) โดยเฉพาะในสินค้าเครื่องจักรกลและโลหะการ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ขณะที่เริ่มเข้าสู่ฤดูกาลท่องเที่ยวส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น สะท้อนจากจำนวนผู้เยี่ยมเยือน 4,447,042 คน เพิ่มขึ้น 30.18% (YOY) ขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยว มีมูลค่า 33,869.53 เพิ่มขึ้น 37.38% (YoY) ช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายและการบริโภคภายในภูมิภาค
- ภาคใต้ ลดลง เนื่องจากปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาค ขณะที่คำสั่งซื้อยอดขายสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญปรับตัวลดลง อาทิ น้ำมันปาล์ม ไม้แปรรูป ไม้อัดไม้บาง และวัสดุแผ่น

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม จำแนกตามตลาด

- ดัชนีฯ ที่เน้นตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ปรับตัวเพิ่มขึ้น
- คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า ที่เน้นตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ปรับตัวลดลง

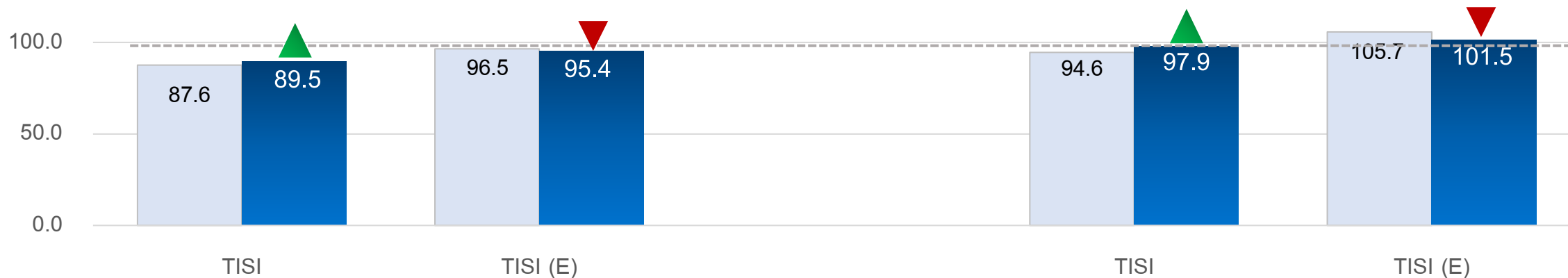
เน้นตลาดในประเทศ

เน้นตลาดในประเทศ

- + ผู้ประกอบการเร่งผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้น เพื่อจำหน่ายในช่วงเทศกาลส่งท้ายปี และก่อนวันหยุดต่อเนื่องในช่วงเดือนธันวาคม
- + การท่องเที่ยวขยายตัวต่อเนื่อง อีกทั้งเริ่มเข้าสู่ช่วง High Season ทำให้ภาครัฐและเอกชนจัดงานโปรโมทการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค ส่งผลดีต่อการใช้จ่ายและการบริโภคในประเทศ
- + การเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐ ปี 2568 ทำให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น
- SMEs ประสบปัญหาสภาพคล่อง ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ และมีปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อ
- สินค้าราคาถูกและไม่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศ เข้ามาท่วมตลาดในไทยมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อยอดขายสินค้าของ SMEs
- สถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่

เน้นตลาดต่างประเทศ

เน้นตลาดต่างประเทศ

- + ภาคการส่งออกขยายตัวต่อเนื่อง จากอุปสงค์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ที่ขยายตัวสูง ขณะที่ประเทศคู่ค้าเร่งซื้อสินค้าประเภทเครื่องจักรและวัตถุดิบล่วงหน้าเพื่อรองรับการผลิต และเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ในระยะต่อไป ทั้งนี้มูลค่าการส่งออก ในเดือนตุลาคม 2567 เท่ากับ 27,222.1 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว 14.6% (YOY)
- + การอ่อนค่าของเงินบาท ส่งผลดีต่อภาคการส่งออก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าในตลาดเพิ่มขึ้น
- ความไม่แน่นอนของปัญหา Geopolitic ส่งผลให้ราคาพลังงานในตลาดโลกผันผวนและกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าโลก

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการมีความกังวลลดลง

เศรษฐกิจในประเทศ

ร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความกังวลต่อปัจจัยต่างๆลดลง

- + ภาคการท่องเที่ยวขยายตัวต่อเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นประกอบกับเริ่มเข้าสู่ช่วง High Season ทำให้ภาครัฐและเอกชนจัดงานโปรโมทการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค ส่งผลดีต่อการใช้จ่ายและการบริโภคในประเทศ
- + งบประมาณภาครัฐ ปี 2568 เริ่มมีการเบิกจ่ายแล้ว ทำให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการมีความกังวลลดลง

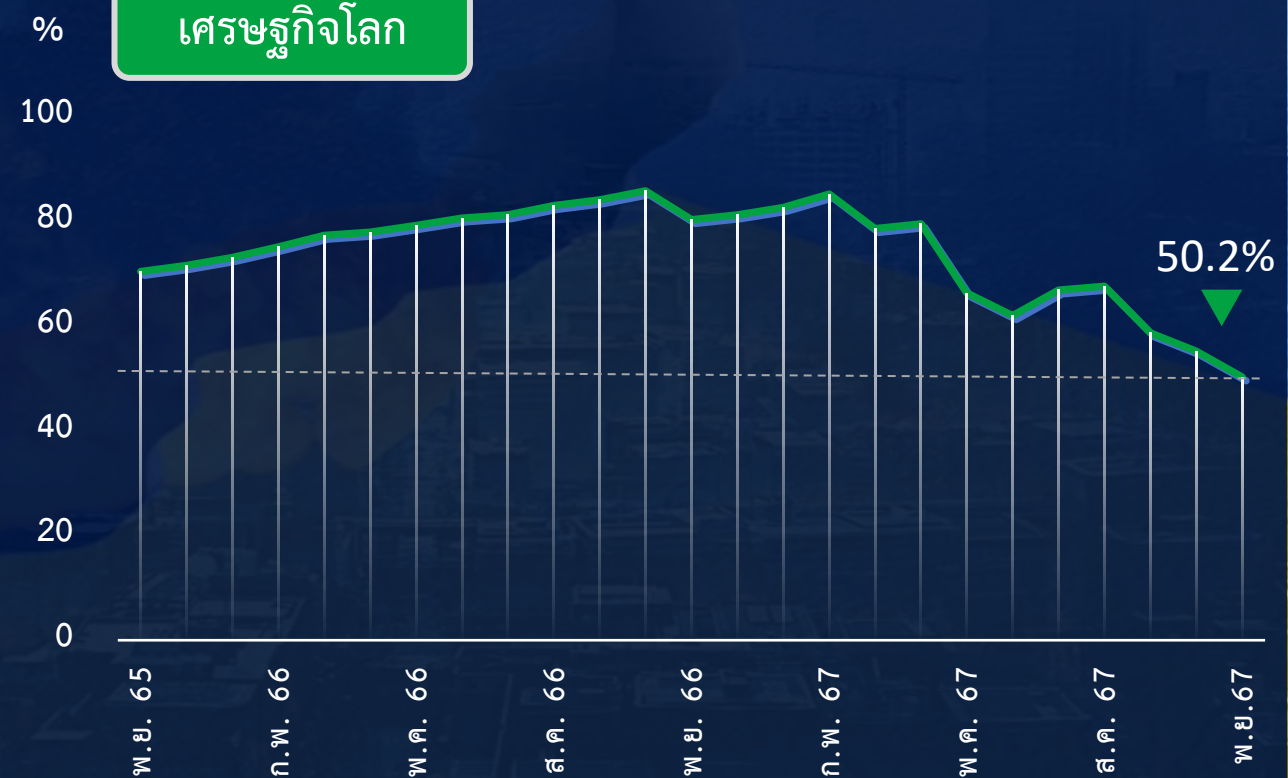

เศรษฐกิจโลก

ร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความกังวลต่อปัจจัยต่างๆ ลดลง

+ อุปสงค์จากต่างประเทศยังขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากตลาดสหรัฐฯ ยุโรป และ CLMV ส่งผลดีต่อภาคการส่งออกของไทย

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการมีความกังวลลดลง

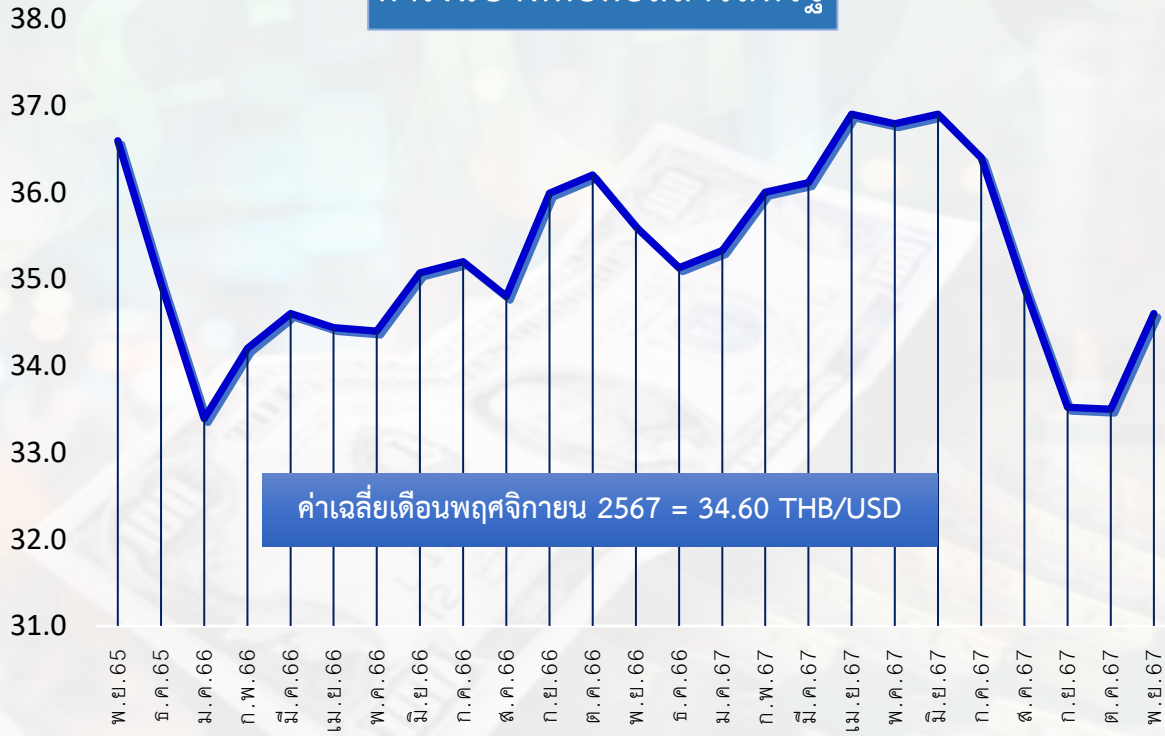
อัตราแลกเปลี่ยน

(USD/THB)*

ร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความกังวลต่อปัจจัยต่างๆ ลดลง

ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยน

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการมีความกังวลลดลง

การเมือง

ร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความกังวลต่อปัจจัยต่างๆ ลดลง

+ เนื่องจากรัฐบาลมีเสถียรภาพช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้ประกอบการ

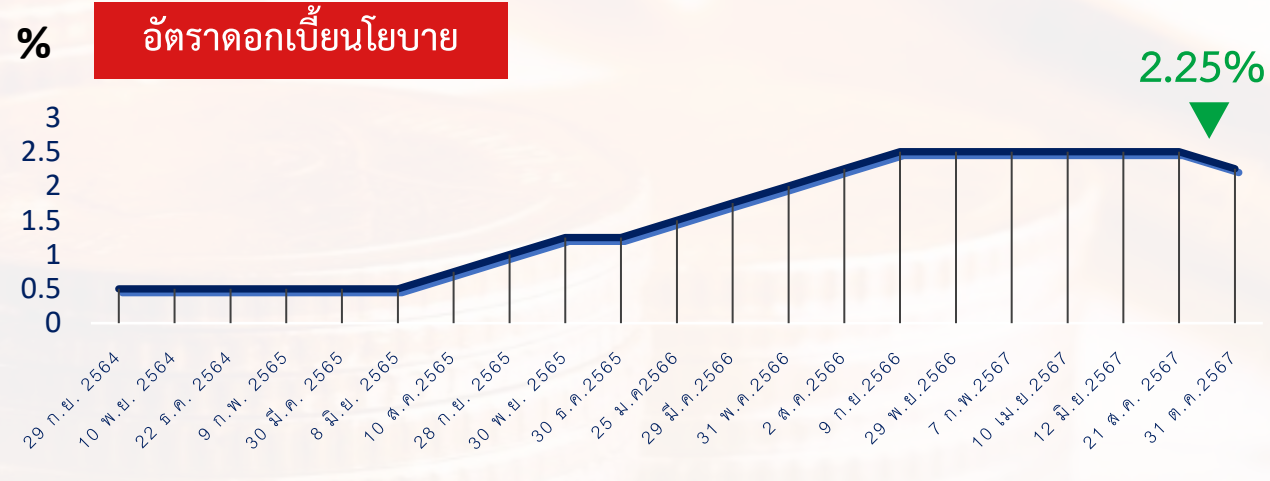
ปัจจัยที่ผู้ประกอบการมีความกังวลลดลง

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความกังวลต่อปัจจัยต่างๆ ลดลง

1. เสนอให้ภาครัฐจัดตั้ง War room เพื่อเตรียมแนวทางรับมือกับนโยบายการค้าของสหรัฐฯ เพื่อลดผลกระทบให้กับภาคการส่งออกของไทย รวมทั้งสร้างโอกาสใหม่ๆ ในการขยายตลาดในสหรัฐฯ
2. เสนอให้ภาครัฐใช้กลไกการปรับขึ้นค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน (PAY BY SKILL) เพื่อเพิ่มรายได้ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน
3. เสนอให้ภาครัฐส่งเสริมหลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending) เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้้อย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของลูกค้าดีขึ้น
4. เสนอให้ภาครัฐปรับปรุงกลยุทธ์ในการเจาะตลาดต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกทูตพาณิชย์ในแต่ละประเทศเพื่อขยายโอกาสทางการค้า รวมถึงปรับเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการส่งออก เพื่อให้ผู้ประกอบการ SME เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ตลอดจนกำหนดตัวชี้วัดของโครงการโดยเน้นประสิทธิภาพในการเจาะตลาด

